

KIOSK

BEVRAAGT

Simon Delobel
*Fragmenten van een
persconferentie die nooit
plaatsvond*

22.01.2022

Dit is de tweede keer dat je een fictieve persconferentie uitschrijft. Waarom deze vragen blijven beantwoorden?

SD: Ik bezoek zoveel tentoonstellingen als mogelijk. De laatste tijd voel ik geregeld een soort van frustratie als ik de kans niet krijg om met de organisatoren te praten over de ontstaansgeschiedenis van deze tentoonstellingen. Ook vragen kunstenaars of studenten me vaak hoe keuzes gemaakt of beslissingen genomen worden bij het programmeren. Ik hoop dat deze persconferenties wat inzicht kunnen geven in het werkproces van KIOSK.

Kun je iets vertellen over de ontstaansgeschiedenis van deze tentoonstelling?

SD: KIOSK heeft een sterke traditie in solotentoonstellingen. Toen ik solliciteerde voor de functie van directeur, was ik ervan overtuigd deze traditie verder te gaan zetten, maar ik merkte al gauw dat er veel meer kunstenaars waren met wie ik wilde samenwerken dan ik ooit zou kunnen tentoonstellen in de beschikbare tijd. Het organiseren van groepstentoonstellingen is voor mij in zekere zin een oplossing... maar het stelt tegelijkertijd nieuwe problemen! Met welk excuus of verhaal breng ik kunstenaars samen in het anatomisch theater van KIOSK?

Om de kunstenaars ervan te overtuigen hun werken samen te presenteren?

SD: Inderdaad. Kunstenaars hebben veel minder tentoonstellingsmogelijkheden dan dat ze werken produceren in hun ateliers. Dit ongelukkige gebrek aan evenwicht tussen vraag en aanbod plaatst een kunstinstelling automatisch in een machtspositie. Het is makkelijk maar oneerlijk om van deze situatie misbruik te maken. Ik koester de hoop dat kunstenaars allerlei keuzes maken (esthetisch, politiek, moreel, enz.) wanneer ze de kans krijgen om in een instelling tentoon te stellen.

In januari 2021 overtuigde u een groep kunstenaars om werken anoniem te presenteren. Welk verhaal vormde deze keer de aanleiding?

SD: Toen ik in België aankwam, was ik erg onder de indruk van de Europalia tentoonstellingen. Europalia brengt een enorm aantal evenementen op korte tijd waarbij kunst en cultuur van een specifiek land in de kijker worden gezet, om twee jaar later weer te werken rond een ander land. Het zal nog jaren duren vooraleer kunstenaars uit een Europalia land nog eens zoveel zichtbaarheid in België zullen krijgen. In 2011-2012 was ik erg onder de indruk van de presentaties Braziliaanse kunst in het M HKA en BOZAR. Toen ik in december 2020 voor de derde keer verliefd werd op het werk van een Braziliaanse kunstenaar die in België woont, vatte ik het absurde idee op om een Europalia tentoonstelling samen te stellen die een echo vormt van de tentoonstellingen van 2011 of een voorloper van de editie van 2034. De tentoonstelling bij KIOSK heeft niet het budget dat normaal aan een dergelijk project wordt toegekend, maar ze ontsnapt anderzijds wel aan politieke en diplomatieke druk.

Men heeft ons verteld dat je de tentoonstelling eerst *The Brazilian Variant* wilde noemen?

SD: Media spelen een belangrijke rol in de manier waarop de algemene opinie over een land wordt gevormd. In december 2020, toen ik over de tentoonstelling begon na te denken, was de gezondheidssituatie in Brazilië verschrikkelijk en kondigden de media aan dat er een nieuwe variant van het coronavirus in Brazilië was opgedoken. Het deed me denken aan de perceptie van de kunstenaar als iemand die zagezegd anders is dan niet-kunstenaars. Gelukkig overtuigde Laila Melchior, de co-curator van de tentoonstelling, me ervan die titel niet te gebruiken. Zij stelde de eigenlijke titel voor, die veel subtieler is en een minder discriminerende inleiding tot de tentoonstelling vormt.

Waarom werk je samen met een andere curator?

SD: Laila is een oud-studente van de opleiding Curatorial Studies aan KASK School of Arts en bovendien afkomstig uit Brazilië. Ze hoorde van mijn plannen over een tentoonstelling met Braziliaanse kunstenaars en nam contact

met me op. Het zou dom geweest zijn om een samenwerking te weigeren. Toen ze me vertelde dat Elen Braga, Sofia Caesar, Vijai Patchineelam en zichzelf elkaar regelmatig zagen en zelfs dezelfde psycholoog deelden (die Yves heet!), wist ik dat de aanvankelijke MacGuffin wellicht zou verdwijnen. Toch vond ik het niet erg om dit uit handen te geven in ruil voor een beter begrip van zaken waar ik anders waarschijnlijk nooit mee in contact zou komen. Dankzij Laila Melchior kwam ik in contact met Fernando Marques Penteado. Ik kende zijn werk van een solopresentatie op Independent, de kunstbeurs in Brussel van een paar jaar geleden en van zijn solotentoonstelling in zijn galerie in Brussel in september 2020, maar ik had hem nog nooit ontmoet.

KASKcinema.

Natuurlijk hadden we meer kunstenaars kunnen uitnodigen. Maar zoals Laila Melchior het in haar tentoonstellingstekst formuleert, is deze tentoonstelling slechts één bubbel... Van harte uitgenodigd om er deel van te worden!

Hoe heb je de andere kunstenaars leren kennen?

SD: Ik ontdekte het werk van Elen Braga in december 2020 op de tentoonstelling die ze organiseerde in haar Brusselse atelier voor ze de ruimte moest verlaten. Laila Melchior hielp haar daarbij. De energie die ik in die werken voelde was zo intens. Ze hadden geen enkele moeite om een buzz te creëren rond dit low-profile evenement en sindsdien is Elen Braga door zoveel kunstinstellingen uitgenodigd dat de show in KIOSK aanvoelt als een late curatorische keuze!

Ik ontmoette Sofia Caesar voor het eerst drie jaar geleden tijdens een atelierbezoek aan het HISK. Ik herinner me dat ik gedwongen werd om me fysiek te verhouden tot haar werk en praktijk door op een groot net te klimmen dat ze in haar studio had gespannen.

Het kan soms jaren duren voor je kunt werken met een kunstenaar die je waardeert of bewondert. Het was in Antwerpen, rond 2015, dat ik bijvoorbeeld Vijai Patchineelam voor het eerst ontmoette...

Zijn naam komt niet voor in de lijst van deelnemende kunstenaars...

SD: Vijai Patchineelam is een soort Bartleby figuur. Hij had deel moeten uitmaken van de show, maar we besloten in november vorig jaar om een apart project te ontwikkelen. Vijai Patchineelam volgt onze activiteiten bij KIOSK en probeert wat te krijgen op de manier waarop beslissingen worden genomen binnen een kunstinstelling. Hij is momenteel in Brazilië maar komt in februari terug naar België. Hij zal enkele ontmoetingen organiseren met kunstenaars en curatoren die experimenteerden met het verplaatsen van het kantoor naar de tentoonstellingsruimte: een beslissing die KIOSK ook nam ter gelegenheid van de tentoonstelling Dear Yves,... . In maart zal hij ook een avond organiseren in de

Met steun van:

